

Výročí českého tance – Speciální vydání redakce Tanečních aktualit

{ }

Helena Kazárová

Internetový portál *Taneční aktuality*, první český on-line časopis o tanci, si získal od svého založení před více než deseti lety široký okruh čtenářů a navázal úspěšně na předchozí dlouhou tradici tištěného odborného periodika *Taneční listy*. S počátkem nové sezóny připravovala jeho redakce vždy tištěnou *Ročenku Tanečních aktualit*, ve které bylo možné nalézt výběr z recenzí uplynulé sezóny publikovaných on-line, ke kterým byly připojovány i další, na webu nepublikované, studie.

V roce 2018 předala dlouholetá šéfredaktorka tohoto e-časopisu Mgr. MgA. Lucie Hayashi, Ph.D. v souvislosti s mateřskou dovolenou svou funkci MgA. Josefu Bartošovi. Další novinkou se stalo ukončení předchozí desetileté praxe vydávání tištěných *Ročenek Tanečních aktualit*. Místo toho přišel redakční tým se speciálním česko-anglickým vydáním, motivicky směřujícím k zachycení „výročí českého tance“ a obsahujícím články a rozhovory spjaté jak s jubilujícími osobnostmi (padesátníci Petr Zuska, Jan Kodet), tak i s osobnostmi již zemřelými (Milča Mayrová, 40 let od úmrtí), s festivaly (30 let Tance Praha – rozhovor s Yvonou Kreuzmannovou) a s tělesy a organizačními subjekty včetně těch, které se věnují spíše pantomimě, pohybovému divadlu či tzv. novému cirkusu (deseťiletí Spitfire Company a Studia Alta).

Nová neperiodická publikace redakce *Tanečních aktualit* se snaží bilancovat uplynulou sezónu v širokém záběru, zabývá se i představeními, která nemají tanec jako hlavní vyjadřovací prostředek. Nový šéfredaktor Josef Bartoš je autorem hned úvodní studie *Bohatá úroda českého současného tance*, marně jsem však v jeho článku hledala alespoň zmínku o činnosti českého souboru současného tance 420people s jeho čelními představiteli Natašou Novotnou a Václavem Kunešem. Nechce se mi věřit, že by jejich činnost byla v minulé sezóně tak pominutelná! Pracovník Institutu umění – Divadelního ústavu Roman Vašek sepsal *Sezonní ohlédnutí za českým baletem*. Má výhodu nejen v tom, že patří k těm nemálo zkušenějším autorům, ale také coby předseda komise taneční Ceny Thálie má navštěvování premiér baletních souborů přímo v popisu práce. Na druhé straně by bylo asi v rámci určité objektivizace lepší, kdyby vůči jeho „divadelně ústavnímu“ shrnutí bylo publikováno také vyjádření další, které by mohlo kupříkladu čerpat právě z recenzí publikovaných Tanečními aktualitami. Navíc Taneční aktuality do určité míry podchycují i reakci diváků, což je jistě důležitá zpětná vazba, zůstala zde ale nevyužita.

Lucie Dercsényiová se ujala portréty našeho předního choreografa Petra Zusky, který kromě svého osobního jubilea v loňském roce uzavřel také patnáctileté období, kdy stál v čele baletního souboru Národního divadla v Praze. Přes limitovaný rozsah textu se autorce podařilo vystihnout ty nejdůležitější faktory, které Zuskovu tvorbu formovaly, a alespoň ve stručnosti nastínit jeho

umělecký vývoj, jeho osobitost, díla méně podařená i ta mistrovská.

Články z oblasti, kde je tance méně (někdy vůbec žádný), uveřejňují Taneční aktuality ve svém *Speciálním vydání* zřejmě ve snaze získat širší okruh čtenářů. Ladislava Petišková je velkou autoritou v oblasti, kterou dlouhodobě odborně sleduje, a proto je její studie *Události a proměny pantomimy* zajímavé čtení. Upozorňuje na problematiku množících se hybridních pohybových útvarů, které pantomimu a mimické umění tolik neobsahují, ve prospěch jiných forem fyzické performance, mnohdy vybočujících i z divadelní oblasti jako takové. V této souvislosti její článek dobře doplňuje přehled Hany Strejčkové Živoucí a živelný český nový cirkus. Nabízí se ovšem otázka – proč se v tomto bilancování Tanečních aktualit vůbec neobjevuje kupříkladu oblast tance a choreografií v opeře a muzikálu či filmu, když se tolik prostoru věnuje netaneční tvorbě? Snad by stálo za úvahu se tomuto také více věnovat, vždyť velké procento choreografické tvorby i tanečních výkonů se každoročně objevuje právě ve zmíněných druzích a žánrech hudebního divadla.

Jelikož je v redakčním týmu zastoupena i mladá generace tanečních historiků, je přínosné, že se zde objevily i dva články, které minulé taneční dění na našem území reflektují. Natálie Nečasová je autorkou studie *Tanec na tuzemských divadelních scénách v roce 1918*. Kromě přehledu aktivit tanečních subjektů se pokusila i o diagnostikování problémů a pojmenování nových trendů vývoje. Syntetická studie je pro začínajícího historiografa nelehký úkol. Nečasová

při hodnoceních čerpá většinou z vyjádření jedné osobnosti (kterou se v rámci svého doktorandského studia na AMU zabývá), Heleny Vojáčkové, a to nepřispívá k vyváženosti jinak kvalitního textu. K výročí vzniku naší republiky by se také vyplatilo více se věnovat sezóně 1918–19, neboť tam teprve začalo poválečné zakládání baletních těles v naší nové Československé republice. Monika Štúrová připomíná jednu z nejznámějších osobností naší meziválečné moderny – Milču Mayerovou. Psát monografický článek je poněkud snazší úkol, nikoliv však snadný. Štúrová zvolila více informativní než hodnotící rovinu.

Speciální vydání představuje různorodé a zajímavé čtení, texty jsou kvalitní a mají dobrou jazykovou i odbornou úroveň, byť se vedle sebe ocitají studie velmi zkušených autorů, kteří reflektují svůj obor již delší dobu, a těch, kteří si zkušenostní pěšinku v oboru teprve vyšlapávají. Všichni přistupují ke zvolenému tématu odpovědně a z valné většiny se opírají o zázemí odborného vzdělání, což je skvělé. Grafická úprava a doplnění textů velkými a kvalitními fotografiemi přispívá k nejen k atraktivitě tiskoviny, ale jelikož se píše o vizuálním umění, přispívá i k výpovědní hodnotě textů. Méně šťastné je vkládání reklam přímo do odborného textu.

Pokud bych měla vyslovit nějaké výhrady, tak jen drobné, které se týkají právě koncepce této publikace. Na rozdíl od projektu

Ročenky, kde vedle sebe čtenář našel ty nejdůležitější kritické ohlasy různorodého spektra autorů a na jejich základě samovolně došlo k určité objektivizaci dění, zde totiž převažuje subjektivní hledisko „shrnujících“ autorů. Další můj postřeh směřuje k faktu, že prostor, který je věnován mimopražskému tanečnímu dění a výročím, je velmi malý. Lze vystopovat i určitý nepochopitelný poměr mezi pozorností, která se v publikaci věnuje alternativní (výraz nezávislá neodráží skutečnost) taneční scéně vůči profesionálním baletním souborům, což nepochybně odráží i preference současného šéfredaktora. Varovala bych ale před tím, pokud by se to mělo stát trendem, aby se zde naše baletní umění jako součást hudebního divadla spolu se svými interprety nestalo nakonec opomíjenou Popelkou...

Do budoucna bych redakci *Tanečních aktualit* popřála mnoho dalších sil (a samozřejmě i dostatek financí). Jejich neperiodická publikace letos tak trochu suplovala aktivitu Institutu umění – Divadelního ústavu, od něhož by takové shrnující a bilančující texty měly vycházet. Redaktoři a autoři textů *Tanečních aktualit* spolu s vedoucí tohoto *Speciálního vydání* MgA. Petrou Dotlačilovou, Ph.D. se s tímto popasovali se ctí a zasloužili se díky dvojjazyčnému vydání též o popularizaci a šíření povědomí o naší kulturní tradici v zahraničí. A to je tak potřebné a důležité! Nicméně doufám, že předešlý projekt *Ročenek* bude opět obnoven.